

Arbeidsgruppe for alternative referanserenter i norske kroner

Mandat

Bakgrunn

Referanserenter spiller en kritisk rolle i det globale finansielle systemet. Store verdier er knyttet opp mot disse rentene gjennom ulike finansielle produkter og låneavtaler. Som respons på avsløringer av forsøk på manipulasjon av internasjonale referanserenter og en nedgang i aktiviteten i det usikrede interbankmarkedet i etterkant av finanskrisen, tok G20-landene, gjennom Financial Stability Board (FSB), initiativ til å reformere referanserentene. FSB publiserte i 2014 en rapport hvor de anbefalte en todelt strategi.¹ Rapporten anbefalte både å styrke eksisterende referanserenter samt identifisere alternative nær risikofrie referanserenter. Ifølge FSB vil risikofrie renter i mange tilfeller være bedre egnet som referanserenter, spesielt i transaksjoner med rentederivater. De nær risikofrie rentene bør baseres på et robust underliggende marked og være i tråd med IOSCOs prinsipper for finansielle referanser.²

Referanserenter i Norge

De mest brukte referanserentene for kontrakter denominert i norske kroner er Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate), og da særlig Nibor med tre og seks måneders løpetid. NOWA (Norwegian Overnight Weighted Average) brukes også i noen grad. Disse rentene skal reflektere rentenivået i det usikrede interbankmarkedet. Nibor er basert på kvoteringer fra panelbankene og publiseres på løpetidene én uke og én, to, tre og seks måneder. Nibor er konstruert som en valutaswaprente. Det vil si at bankene tar utgangspunkt i en dollarrente og justerer denne for prisen på å veksle amerikanske dollar om til norske kroner i valutaswapmarkedet.³ Nibor er administrert av Norske Finansielle Referanser AS (NoRe) som er heleid av Finans Norge. NOWA er basert på utlån mellom banker over natten og administreres av Finans Norge. Begge rentene ventes å bli omfattet av EUs forordning om finansielle referanser.⁴

¹ «Reforming Major Interest Rate Benchmarks», http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf

² «Principles for Financial Benchmarks», <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD409.pdf>

³ Panelbankene kan også benytte en innlånsrente i en annen valuta. Termintillegget gjenspeiler da prisen på å veksle til seg norske kroner i valutaswapmarkedet mellom den aktuelle valutaen og norske kroner.

⁴ EUs forordning 2016/1011 gir regler om fastsettelse av finansielle referanser. Forordningen er EØS-relevant og skal gjennomføres i norsk rett, se https://ec.europa.eu/info/law/benchmarks-regulation-eu-2016-1011_en.

Arbeidsgruppe for alternative referanserenter i norske kroner

Som en respons på anbefalingene fra FSB og arbeidet som gjøres i andre land på dette feltet, har Norges Bank etter samråd med finansnæringen besluttet å opprette en arbeidsgruppe for alternative referanserenter i norske kroner (heretter kalt arbeidsgruppen). Første del av gruppens arbeid vil bestå i å fremme forslag til mulige alternative referanserenter. Senere vil gruppen jobbe med hvordan en slik rente kan tas i bruk som referanse. Dette mandatet omfatter den første fasen i arbeidet. I senere faser vil det kunne være behov for en annen sammensetning av arbeidsgruppen.

Målsettinger

Hovedmålsettingen med arbeidet er å få etablert en (eller flere) ny(e) referanserate(r) i norske kroner som reflekterer nær risikofrie renter, og som vil kunne benyttes som alternativer til Nibor. De alternative referanserentene bør være forankret i transaksjoner basert på et underliggende robust marked.

Arbeidsgruppen skal

- utarbeide en offentlig rapport med anbefalinger om alternativer til dagens norske referanserenter.
- utrede hva slags marked alternative referanserenter kan bygge på, herunder om det eksisterer renter som kan reformeres eller om nye renter krever etablering av nye markedsløsninger. Gruppens forslag skal omfatte en vurdering av på hvilke løpetider det er behov for referanserenter. Dersom gruppens vurdering er at det må etableres nye markedsløsninger, skal gruppen presentere forslag til tiltak.
- foreslå hvordan en alternativ referanserate kan organiseres. Løsningen må tilfredsstillende bestemmelsene i EUs forordning 2016/1011 om finansielle referanser, og generelt være i tråd med internasjonale standarder for finansielle referanserenter. Gruppen skal imidlertid ikke presentere et fullstendig utarbeidet forslag til rammeverk for de nye rentene
- identifisere alternative beredskapsløsninger til bruk ved et eventuelt bortfall av, eller en betydelig endring i, markedsgrunnlaget for den underliggende referanserenten.
- identifisere hvilke betingelser som må være på plass for at en vellykket overgang til den alternative referanserenten kan finne sted. Dette innebærer blant annet behovet for å utvikle nødvendig likviditet i kontrakter som refererer til den valgte alternative referanserenten.
- utarbeide forslag til en plan for etableringen av den nye referanserenten, jfr. indikativ tidslinje angitt nedenfor.

Administrasjon og arbeidsform

- Arbeidsgruppen består av deltakere fra norske banker og utenlandske filialer med god kjennskap til det norske rentemarkedet og bruken av norske referanserenter.
- Leder av arbeidsgruppen skal være en representant fra privat sektor. Leder foreslås av Norges Bank og velges av arbeidsgruppens medlemmer.
- Individuelle medlemmer av arbeidsgruppen representerer sin institusjon.
- Hvert medlem har én stemme. Norges Bank og Finans Norge vil ha observatørstatus og har ikke stemmerett.
- Norges Bank vil inneha en sekretariatsfunksjon. Dette innebærer forberedelser til arbeidsgruppens møter, utarbeidelse av agendaer, publisering av referater og fremleggelse av ulike type analyser som er gjort av sentralbanken.
- Norges Bank vil publisere dette mandatet, arbeidsgruppens deltakere, agendaer og referater på en egen side på sentralbankens hjemmeside.
- Aktører utenfor arbeidsgruppen kan inviteres til å holde presentasjoner eller delta i deler av gruppens arbeid. Gruppen kan også etablere undergrupper for å se nærmere på spesifikke temaer dersom dette blir ansett som hensiktsmessig.
- Arbeidsgruppen skal henvende seg til relevante aktører som sentrale motparter og viktige sluttbrukere for å få innspill på gruppens arbeid.

Indikativ tidslinje

Arbeidsgruppen bør ta sikte på å publisere en offentlig rapport med en anbefaling på sin foretrukne alternative referanserente innen utgangen av første kvartal 2019.

Implementeringen av, og overgangen til den alternative referanserenten bør gjennomføres innen utgangen av 2020.

Taushetsplikt

All informasjon som blir gitt, diskusjoner og uttalelser under arbeidsgruppens møter skal behandles som konfidensielt dersom ikke arbeidsgruppen har godkjent offentliggjøring.